

Naturvärdesinventering 2024

Älgfallet, Nora

Inför vindkraftsetablering

2024-11-01

Marcus Arnesson, Svensk Natur AB

Innehåll

Uppdrag.....	3
Inventeringsområdet	3
Metod.....	5
Tillägg	6
Resultat	8
Förstudie	8
Fältinventering - Naturvärdesbiotoper	11
Fältinventering- Värdeelement och generellt biotopskydd.....	20
Fältinventering, detaljerad redovisning av artförekomst	21
Sammanfattning och rekommendationer	24
Referenser.....	25

Framsida, bildtext: Representativ bild från inventeringsområdet

Uppdrag

På uppdrag Cloudberry Wind AB har det utförts en naturvärdesinventering (NVI) inför en planerad vindkraftsetablering vid Älgfallet. Naturvärdesinventeringen följer svensk standard för naturvärdesinventering (SS199000:2023), och har utförts med detaljeringsgrad medel, vilket innebär att minsta obligatoriska karteringsenhet för naturvärdesbiotop är 1000 m². I NVI:n ingår tilläggen detaljerad redovisning av arter (vilket inkluderar alla fridlysta och rödlistade arter samt invasiva arter), värdeelement och generellt biotopskydd. Resultatet är sammanfattat i föreliggande rapport samt i form av shapefiler. I rapportering ingår även förslag på relevanta skyddsåtgärder utifrån befintliga naturvärden.

Inventeringen och rapportsammanställning är utförd av Marcus Arnesson som är utbildad naturvårdsbiolog. Marcus har arbetat med naturvårdsfrågor i drygt 20 år samt utfört ett stort antal naturvärdesinventeringar och utredningar av naturvärden i olika delar av Sverige.

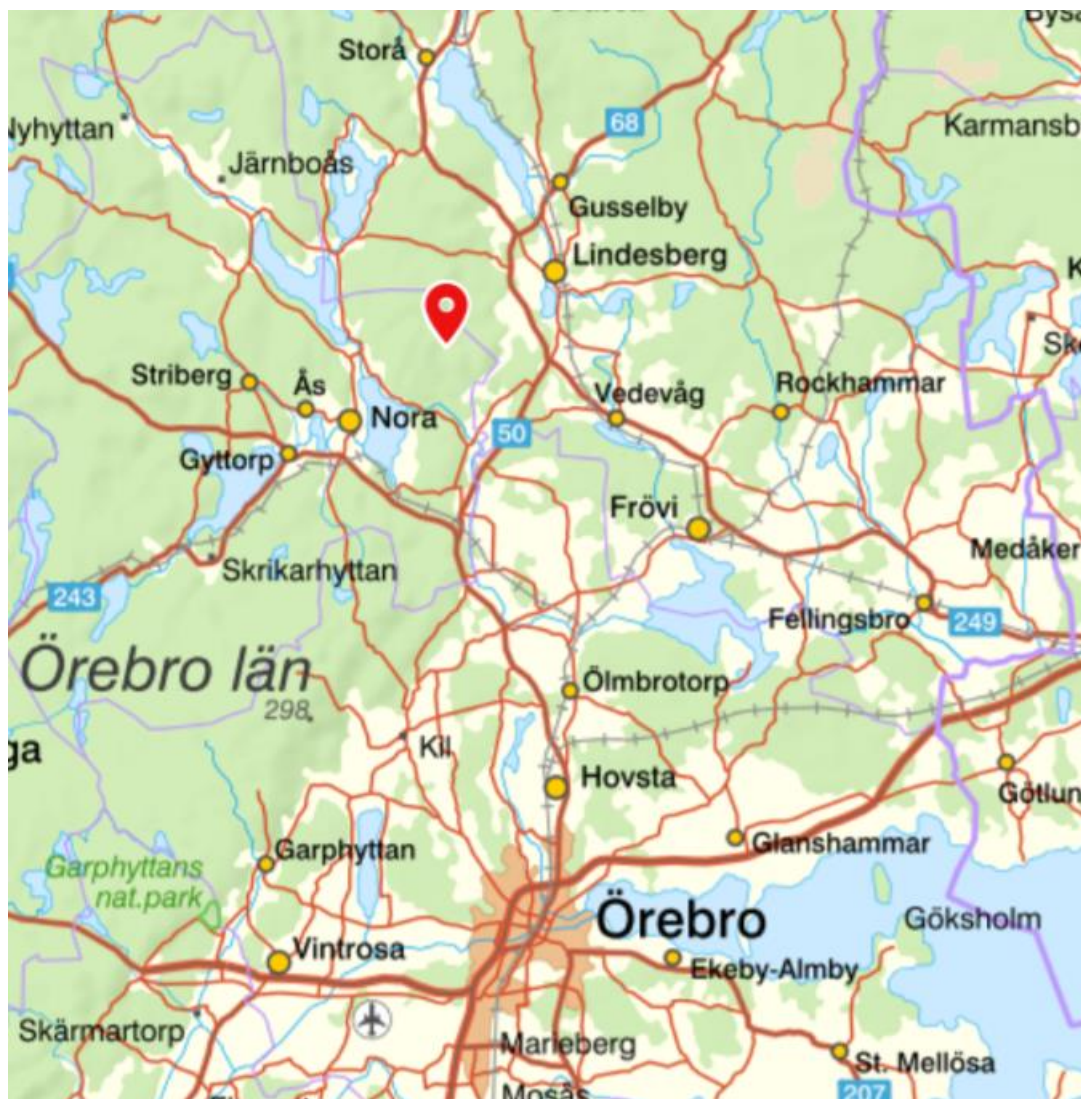
Inventeringsområdet

Inventeringsområdet vid Älgfallet ligger i Nora kommun ungefär 6 km nordost om centralorten. Inventeringsområdet omfattar ungefär 550 hektar, som tillhör samma fastighet. Figur 1 visar lokalisering av inventeringsområdet.

Naturen i inventeringsområdet domineras helt av barrskog i kuperad terräng utan dramatiska branter. Historiska flygfoton visar att huvuddelen av området varit kalavverkad vid minst ett tillfälle de senaste 70 åren. Skogsbruket är aktivt och betydande arealer utgörs av hyggen. Gran är det dominerande trädslaget, tall förekommer främst i fuktiga partier liksom på ytor med tunt jordtäck. Lövträd som glasbjörk, klibbal, asp, säg, rönn och ask finns i fuktstråk och som återväxt på hyggen och längs skogsbilvägar. I några rikare stråk är uppslag av ask påtagligt samt även inslag av trädslag som lönn, lind och bok.

Vegetationen i skogsmarken är gles med arter som blåbär, lingon, ljung, kruståtel, vårfryle, harsyra, linnea och skogsstjärna. På hyggen förekommer rikligt med örnbräken, hallon och klibbkorsört. De fuktiga områdena är av delvis varierande karaktär, exempelvis fattigvegetation med vitmossor, stjärnstarr, tuvull, tranbär, skvattram, odon och flaskstarr. Men även inslag av något frodigare vegetation med arter som smörbollar, ängsvädd, grenrör, piprör och älgört.

Inga tjärnar eller sjöar finns i inventeringsområdet men strax utanför i nordväst ligger två medelstora sjöar, Stora Gålsjön och Lillsjön. Några mindre vattenflöden rinner upp i området. Strax väster om inventeringsområdet rinner Lillsjöbäcken som hyser höga naturvärden. Bäcken och miljön närmast vattendraget är skyddats som naturreservat. I anslutning till Lillsjöbäcken ligger även Järlehytteskogs naturreservat.

Figur 1. Kartutklipp där röd punkt visar ungefärlig lokalisering av inventeringsområdet.

Metod

Syftet med en naturvärdesinventering (NVI) är att inom inventeringsområdet identifiera och dokumentera områden som är av positiv betydelse för biologisk mångfald. Den aktuella inventeringen vid Älgfallet utfördes den 29 och 30 september samt 1 oktober, 2024.

Aktuellt inventeringsdatum följer svensk standard för naturvärdesinventering, SS199000:2023.

I en NVI på fältnivå genomförs inledningsvis en förstudie, och därefter görs en fältinventering. I förstudien studeras tidigare dokumenterad information om naturen i inventeringsområdet. Kunskap om området inhämtas från relevanta källor och omfattar inventeringsområdet samt omkringliggande landskap.

I naturvärdesinventeringen tas det fram ett underlag som beskriver inventeringsområdets betydelse för biologisk mångfald. Basen i redovisningen utgörs av naturvärdesbiotoper som identifieras under fältinventeringen, alternativt i samband med förstudien.

Naturvärdesbiotoperna utgörs av en dominerande naturtyp som tilldelas en gemensam naturvärdesklass. Bedömningen av naturvärden görs på två grunder, art och biotop, vilka sedan vägs samman för att ge biotopen dess klass enligt matrisen i figur 2. Bedömningen görs ur ett nationellt perspektiv, men biologisk mångfald på regional och lokal nivå beaktas.

Artvärde bedöms utifrån värdearter och/eller artdiversitet och värdefulla organismsamhällen. Värdearter är till stora delar synonymt med naturvårdsarter som beskrivs i faktarutan ovan. Värdearter är arter med särskilt stor betydelse för biologisk mångfald eller arter som indikerar att området där de förekommer har särskild betydelse för biologisk mångfald. Rödlistade arter ska tillmätas större betydelse än övriga naturvårdsarter i bedömningen. I standarden beskrivs hur artvärdet ska bestämmas utifrån bl.a. vilka signalvärden och mängd värdearter som utgör viktiga grunder för klassning av artvärdet.

Bedömningsgrunden biotop innebär att det görs en bedömning av biotopkvalitet som används för att avgöra hur vanlig, sällsynt eller hotad biotopen är, samt dess ekologisk funktion och dess tillstånd. Biotopvärdet kan därefter bestämmas genom en matris i standarden används och det därigenom erhålls en sammanvägd bedömning av biotopvärdet.

Naturbiotoperna namnges enligt ett system ett system med naturtyper som finns definierat i standarden, därtill görs en mer detaljerad klassning i biotoptyper. Den klassning som tilldelas varje biotop rangordnar biotopernas prioriterar biotopernas betydelse för mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem. Naturvärdesbiotop bedöms enligt följande skala: 1 – högsta naturvärde, 2 – högt naturvärde och 3 – påtagligt naturvärde. Ibland används till om ytterligare naturvärdesklasser: 4 – visst naturvärde samt övriga klasser 5, 6 och 7.

Artvärde	Mycket högt	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall	Högt naturvärde	Högsta naturvärde
	Högt				
	Påtagligt	Mindre troligt utfall	Påtagligt naturvärde		Högt naturvärde
	Visst	Visst naturvärde		Påtagligt naturvärde	Mindre troligt utfall
	Lågt	Ej naturvärde	Visst naturvärde	Mindre troligt utfall	Mindre troligt utfall
		Lågt	Visst	Påtagligt	Högt
		Biotopvärde			
				Högt	Mycket högt

Figur 2. Bedömningsgrunderna art och biotop ligger till grund för naturvärdesklassning enligt SS 199000: 2023.

Tillägg

Generellt biotopskydd

Naturvärdesinventeringen har utförts med tillägget: Generellt biotopskydd vilket innebär en kartläggning av generellt skyddade biotopskyddsområden enligt miljöbalken 7 kapitlet 11 § miljöbalken och bilaga till förordningen om områdesskydd.

Detaljerad redovisning av artförekomst

Naturvärdesinventeringen har utförts med tillägget; detaljerad redovisning av artförekomst. Detta innebär att rödlistade arter, skyddade arter och invasiva arter inom inventeringsområdet redovisas med avseende på koordinater och mängd. På Naturvårdsverkets hemsida finns information om vilka arter som bedöms vara invasiva (Naturvårdsverket 2024).

Värdeelement

Tillägget värdeelement innebär att element som är särskilt viktiga för inventeringsområdets naturvärde ska eftersökas, kartläggas och redovisas. Detta så att det är möjligt att se var dessa värdeelement förekommer. Exempel på värdeelement kan vara skyddsvärda träd.

Fakta: Värdearter

Begreppet inkluderar arter som indikerar att ett område har naturvärde och/eller som i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Följande kategorier brukar ingå i värdearter, dock är inte uppenbart vanliga och spridda arter utan signalvärde lämpliga att använda vid naturvärdesbedömning:

Skyddade arter är arter som omfattas av juridiskt skydd enligt 4-9 §§ artskyddsförordningen. För fågelarter inkluderas vanligen rödlistade arter och arter listade i bilaga 1 i EU:s fågeldirektiv.

Rödlistade arter är arter som bedöms löpa risk att försvinna ur landet. Dessa kategoriseras enligt: Akut hotad (CR), Starkt hotad (EN), Sårbar (VU) och Nära hotad (NT). De rödlistade arter som kategoriseras som CR, EN eller VU benämns hotade.

Typiska arter är arter vars förekomst indikerar gynnsam bevarandestatus hos aktuell naturtyp enligt EU:s art- och habitatdirektiv.

Signalarter är arter med särskilt värde eftersom deras förekomst tyder på att det finns skyddsvärda naturtyper med värdefulla strukturer i området.

Nyckelarter är arter som har en särskilt viktig ekologisk funktion för andra arter.

Andra arter med särskild betydelse för biologisk mångfald eller vars förekomst indikerar att ett område har särskild betydelse för biologisk mångfald.

Sällsynta eller ovanliga inhemska arter.

Resultat

Resultatet baseras på genomförd fältinventering, men ett viktigt underlag för bedömningar utgörs även av sammanställda naturvärden i förstudien.

Förstudie

I en NVI på fältnivå genomförs inledningsvis en förstudie som inkluderar en enkel analys av tidigare dokumenterad information om naturen i inventeringsområdet. Kunskap om området inhämtades från Artportalen, Skogsdataportalen, Miljödataportalen, Länsstyrelsernas GIS-tjänster och Jordbruksverkets databas TUVa (tabell 1). Samtliga kända naturvärden visas i figur 3 och använt underlag åskådliggörs i tabell 1.

Analysen visar att det finns höga naturvärden i omgivningarna runt inventeringsområdet, medan det inom området förekommer enstaka naturvärden. I inventeringsområdet ingår fyra sumpskogsobjekt, en nyckelbiotop som är klassad av skogsbolag samt i norr en mindre del av en våtmark ingående i våtmarksinventeringen (VMI). De fyra sumpskogsobjekten beskrivs som kärrskogar med varierande andel av gran, tall och lövträd. Samtliga sumpskogar är påverkade av dikning samt har erhållit naturvärdesklass 3 i den fyrgradiga skala som använts inom sumpskogsinventeringen. Delar av den västra sumpskogen är även klassad som nyckelbiotop enligt Sveaskogs inventeringsmetodik. Tallåldern i nyckelbiotopen anges till 189 år. VMI-objektet Gungsmossen tangerar norra gränsen av inventeringsområdet, dock bedöms beröra delar i inventeringsområdet vara utanför själva våtmarken och utgörs enligt flygfotot av avverkad skog. VMI-objektet har erhållit klass 3, vissa naturvärden, i den fyrgradiga skala som använts inom våtmarksinventeringen.

Inom 300 meter nordost om inventeringsområdet finns tre nyckelbiotoper som klassats av Skogsstyrelsen. Nyckelbiotoperna utgörs av hällmarkstallskogar i delvis branta miljöer samt av barrskog med stort lövinslag. Även söder om området, i anslutning till Lohrätens naturreservat finns nyckelbiotoper. Nämda naturreservat är beläget drygt 200 meter från inventeringsområdet och utgörs av variationsrik gammelskog i ett kuperat och blockigt område med 300-åriga tallar. Detta område ingår också i det regionala naturvårdsprogrammet. Fler naturreservat finns väster om inventeringsområdet i form av Järhllytteskog och det långsträckta reservatet Lillsjöbäcken. I båda dessa områden finns höga värden kopplade till fjärilfaunan med de rödlistade arterna asknätfjäril, vädnnätfjäril och sotnätfjäril. Fjärilarna är kopplade till förekomst av rik vegetation med arter som ask, olvon, ängsvädd och vänderot. Lillsjöbäcken har ett varierat flöde med forsar, fall och kortare sträckor av lugnvatten. Vattendraget är klassat som ett värdefullt vatten och här finns den hotade flodpärlmusslan. Ytterligare ett naturreservat, Spångabäcken, är beläget drygt 200 meter norr om inventeringsområdet. Spångabäcken rinner i ett naturligt, slingrande lopp i en dalgång. Längs bäcken finns gott om örtrika översvämningssmarker med smörbollar och mängder av ängsvädd. Även i anslutning till Spånga bäcken finns höga värden kopplade till fjärilfaunan med arter som asknätfjäril, vädnnätfjäril och sotnätfjäril. Spångabäcken och Lillsjöbäcken är också skyddade som Natura 2000-områden.

I slutningarna sydväst om inventeringsområdet finns två rikkärr av typen medelrikkärr, båda kärren har fått klass 2. Inventeringen genomfördes 2005-2007.

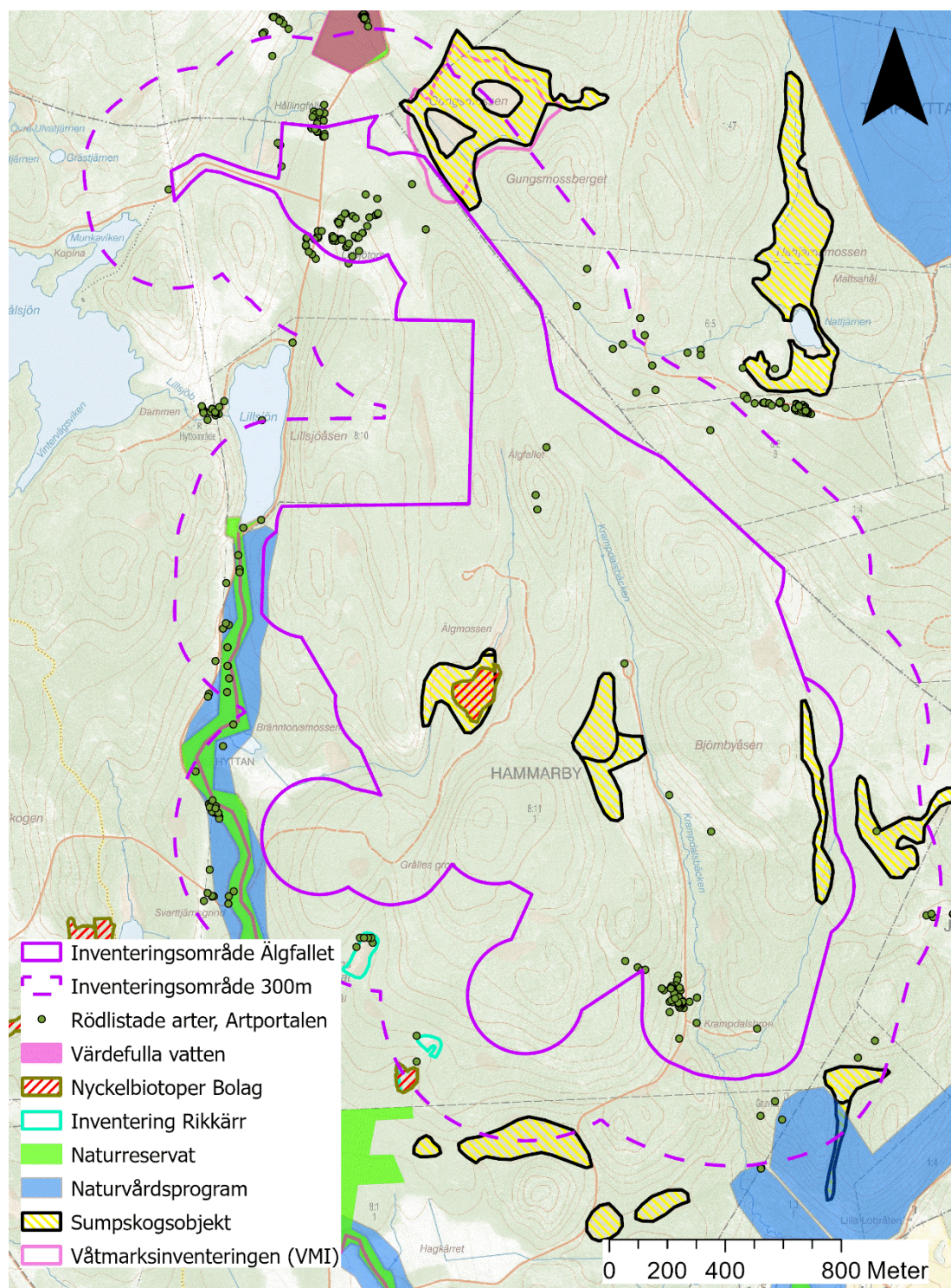
Utdrag från Artportalen visar att det finns flera artfynd i inventeringsområdet samt inom 300 meter från detta, fynd av rödlistade är markerade med turkosa punkter i figur 3. Inom inventeringsområdet utmärker sig ytor nära grusvägen i norra delen av området för höga koncentrationer av rödlistade arter. Här finns ett stort antal registreringar av ask och skogsalm samt i anslutning till dessa flera sentida fynd av asknätfjäril. I samma område har

det även gjorts fynd av vädtnätfjäril. Även i södra inventeringsområdet finns koncentrationer av förekomst av ask och skogsalm, samt därtill kopplade fynd av asknätfjäril och sotnätfjäril som dock är gjorda runt 2000 eller tidigare. I de omkringliggande naturreservaten finns en stor mängd registreringar av naturvårdsarter som både är kopplade till fjärilsfaunan, gammelskog och rinnande vatten.

Tabell 1. Tabellen visar de underlag som studerats i förstudien.

Data	Källa	I inventerings- området	300 m från inventerings- området
Djur- och växtskyddsområden	Länsstyrelsen	-	-
Fynd av arter inklusive skyddade data	Artportalen/Artdatabanken	X	X
Natura 2000-områden	Länsstyrelsen	-	X
Nationalparker	Länsstyrelsen	-	-
Naturminnen	Länsstyrelsen	-	-
Naturreservat	Länsstyrelsen	-	X
Biotopskyddsområden	Skogsstyrelsen	-	-
Naturvårdsavtal	Skogsstyrelsen	-	-
Nyckelbiotoper skogsstyrelsen	Skogsstyrelsen	-	-
Nyckelbiotoper bolag	Skogsstyrelsen	X	-
Objekt med naturvärden	Skogsstyrelsen	-	-
Sumpskogar	Skogsstyrelsen	X	X
Riksintresse för naturvård	Länsstyrelsen	-	-
Regionalt naturvårdsområde	Länsstyrelsen	-	X
Särskilt skyddsvärda träd	Länsstyrelsen	-	-
Myrskyddsplanen	Länsstyrelsen	-	-
Våtmarksinventeringen	Länsstyrelsen	X	X
Värdefulla vatten	Länsstyrelsen	-	X
Stormusslor, flodpärlmussla	Länsstyrelsen	-	X
Rikkärrsinventering	Länsstyrelsen	-	X
Äng och betesmarksinventeringen	Jordbruksverket (TUVA)	-	-

Fältinventering - Naturvärdesbiotoper

Inom inventeringsområdet identifierades sex olika naturvärdesbiotoper, varav huvuddelen utgjordes av naturtypen skog och buskmark, men det fanns även en yta som klassas som naturlig gräsmark. Två naturvärdesbiotoper erhöll högt naturvärde, klass 2, medan resterande biotoper bedömdes ha påtagligt naturvärde, klass 3. Nedan följer beskrivning av respektive biotop, i tabell 2 ges en översikt av dessa och kartorna i figur 4 och figur 5 visar avgränsningen av respektive naturvärdesbiotop.

Tabell 2. Översikt över identifierade naturvärdesbiotoper, för lokalisering se bilaga 1a-d. Bestämning av naturtyp och biotoptyp följer SS199000:2023 samt SIS-TS 199002:2023.

ID	Naturtyp	Biotoptyp	NVI-klass
1	Skog och buskmark	Lövblandad barrskog	3
2	Skog och buskmark	Blandsumpskog	3
3	Skog och buskmark	Barrblandskog	3
4	Skog och buskmark	Barrblandsumpskog	2
5	Skog och buskmark	Lövskog	2
6	Naturlig gräsmark	Igenväxningsmark	3

Naturvärdesbiotop 1

Naturvärdesklass: 3

Areal: 1,2 hektar

Artvärde: Påtagligt

Biotopvärde: Påtagligt

Värdearter: Dofttaggsvamp (NT), skogsalm (CR), ask (En), skarp dropptaggsvamp (signalart), smörbollar (signalart), ängsvädd (typisk art)

Beskrivning:

Naturvärdesbiotop 1 utgörs av i västra delen av ett naturligt vattenflöde som bitvis diffust flödar genom en granbevuxen sluttning. Granarna är unga och jämnt utställda. Fläckvis finns rikligt inslag av yngre ask, björk samt olvon. I svampfloran påträffades arter som dofttaggsvamp och skarp dropptaggsvamp. I öster samlas vattenflödet i dike utmed skogsbilväg. Vägkanterna har en frodig vegetation med exempelvis piprör, älgört, ängsvädd, smörbollar, skogsfräken, grenrör, hallon och stenbär. I slutet 1990-talet påträffades den rödlistade asknätfjärlien i området, det bedöms som osäkert om arten ännu förekommer på platsen.

Biotopvärdet är kopplat till förekomst av rik flora med inslag av viktiga värdväxter för sällsynta fjärilsarter som tidigare har förekommit i området. Naturligt vattenflöde i sluttning skapar rörligt markvatten. Negativt är dock påverkan från närliggande hyggen samt påverkad hydrologi i östra delen av biotopen. Artvärdet består av svampar som är värdearter för gammal barrskog samt kärlväxter som växer i fuktiga och frodiga sluttningar.

Naturvärdesbiotop 2

Naturvärdesklass: 3

Areal: 2,1 hektar

Artvärde: Visst

Biotopvärde: Påtagligt

Värdearter: Revlummer (fridlyst art), lopplummer (fridlyst art), fläcknycklar (fridlyst art), ängsvädd (typisk art)

Beskrivning:

Naturvärdesbiotop 2 utgörs av en blandsumpskog med klibbal, glasbjörk, tall, gran, ask och rönn. Genom biotopen finns ett mindre vattenflöde som är påverkat av dikning i utloppet. I sydvästra delen ingår en avvikande yta som utgörs av äldre barrskog på torrare mark med delvis tunt jordtäckte. Död ved förekommer spritt i biotopen. Här finns vedsvampar som klibbticka, björkticka, sammetsskinn, bitterticka och gråporing. Vegetationen utgörs av arter som trådstarr, flaskstarr, ängsvädd, älgört, kråklöver, videört, kabbeleka och blodrot. På torrare mark växer ljun, lingon, renlavar och fönsterlav.

Biotopvärdet är kopplat till varierande skogsmiljöer med förekomst av död ved och äldre träd. Artvärdet utgörs av vanliga värdearter i äldre skog.

Naturvärdesbiotop 3

Naturvärdesklass: 3

Areal: 1,0 hektar

Artvärde: Påtagligt

Biotopvärde: Påtagligt

Värdearter: Spillkråka (NT), tjäder (fågeldirektivet)

Beskrivning:

Naturvärdesbiotop 3 utgörs av gles barrblandskog som delvis växer på tunt jordlager. Här finns senvuxna granar och äldre tallar. Död ved förekommer sparsamt, men finns i olika nedbrytningsstadier. Unga barrplanteringar omger biotopen. Vegetationen utgörs av arter som ljung, blåbär, lingon, gul och vitrenlav samt fönsterlav.

Biotopvärdet är kopplat till förekomst av varierad barrskog med inslag av gamla träd och död ved i sena nedbrytningsstadier. Artvärdet utgörs av fågelarter som indikerar förekomst av skogar naturliga strukturer.

Naturvärdesbiotop 4

Naturvärdesklass: 2

Areal: 5,3 hektar

Artvärde: Påtagligt

Biotopvärde: Högt

Värdearter: Revlumner (fridlyst art), fläcknycklar (fridlyst art), käppkrokmossa (fridlyst art), Thomsons trägnagare (signalart), bronsjon (signalart), ängsvädd (typisk art)

Beskrivning:

Naturvärdesbiotop 4 består av en varierad sumpskog med tall, gram, glasbjörk och klibbal. Trädstrukturen är flerskiktad och gammal gran och tall förekommer, liksom spritt med död ved. Här finns även delar som relativt öppna. Ett naturligt vattenflöde rinner genom biotopen och bildar grunda vattensamlingar. Vegetation är relativt mångformig och domineras i kanterna av tuvull, blåtåtel, pors, odon, flaskstarr, blodrot, skvattram, trådstarr, hirsstarr och ängsvädd. På blötare delar växer tranbär, sjöfräken, vattenklöver, dvärgigelknopp, rundsilesår och kråklöver. På en av de blötare delarna påträffades även rikkärrsindikatorn käppkrokmossa.

Biotopvärdet utgörs av förekomsten av en varierad barrblandsumpskog med gamla träd och död ved samt med relativt opåverkad hydrologi. Förekomsten av käppkrokmossa indikerar höga mineralhalter i vattenmiljön. Artvärdet utgörs av flera värdearter kopplade till fuktig variationsrik skog samt generellt hög artrikedom.

Naturvärdesbiotop 5

Naturvärdesklass: 3

Areal: 2,4 hektar

Artvärde: Högt

Biotopvärde: Påtagligt

Värdearter: Svinrot (NT), skogsalm (CR), ask (EN), ängsvädd (typisk art), brudborste (typisk art)

Värdearter kända sedan tidigare med aktuella förekomster: Asknätfjäril (EN), väddnätfjäril (NT), sotnätfjäril (NT)

Beskrivning:

Naturvärdesbiotop 5 består av ett glest lövskogsbestånd som är kopplat till äldre bebyggelse som numera kan skönjas i form av stengrunder och enstaka odlingsröse. Trädskiktet utgörs av vårtbjörk, ask, gran, sälg, lind, oxel, päron, hästkastanj, bok, gråal, rönn, lärk och asp. Äldre träd finns liksom flera grova lövträdslågor. I norra delen ingår hygge med planterade granar. Vegetationen är överlag frodig med arter som svinrot, ängsvädd, brudborste, piprör, grenrör, åkervädd, smultron, Johannesört, stormåra, kråkvicker, gråbo och skogssallat.

Biotopvärdet utgörs av artrik vegetation med inslag av värdväxter, främst ask och ängsvädd, för hotade fjärilar. Därtill finns en varierad lövträdsmiljö med äldre träd. Artvärdet består främst av kända förekomster av hotade fjärilsarter samt värdearter i vegetationen.

Naturvärdesbiotop 6

Naturvärdesklass: 3

Areal: 0,1 hektar

Artvärde: Påtagligt

Biotopvärde: Påtagligt

Värdearter: Svinrot (NT), ask (EN), ängsvädd (typisk art)

Värdearter kända sedan tidigare med aktuella förekomster: Asknätfjäril (EN), väddnätfjäril (NT), sotnätfjäril (NT)

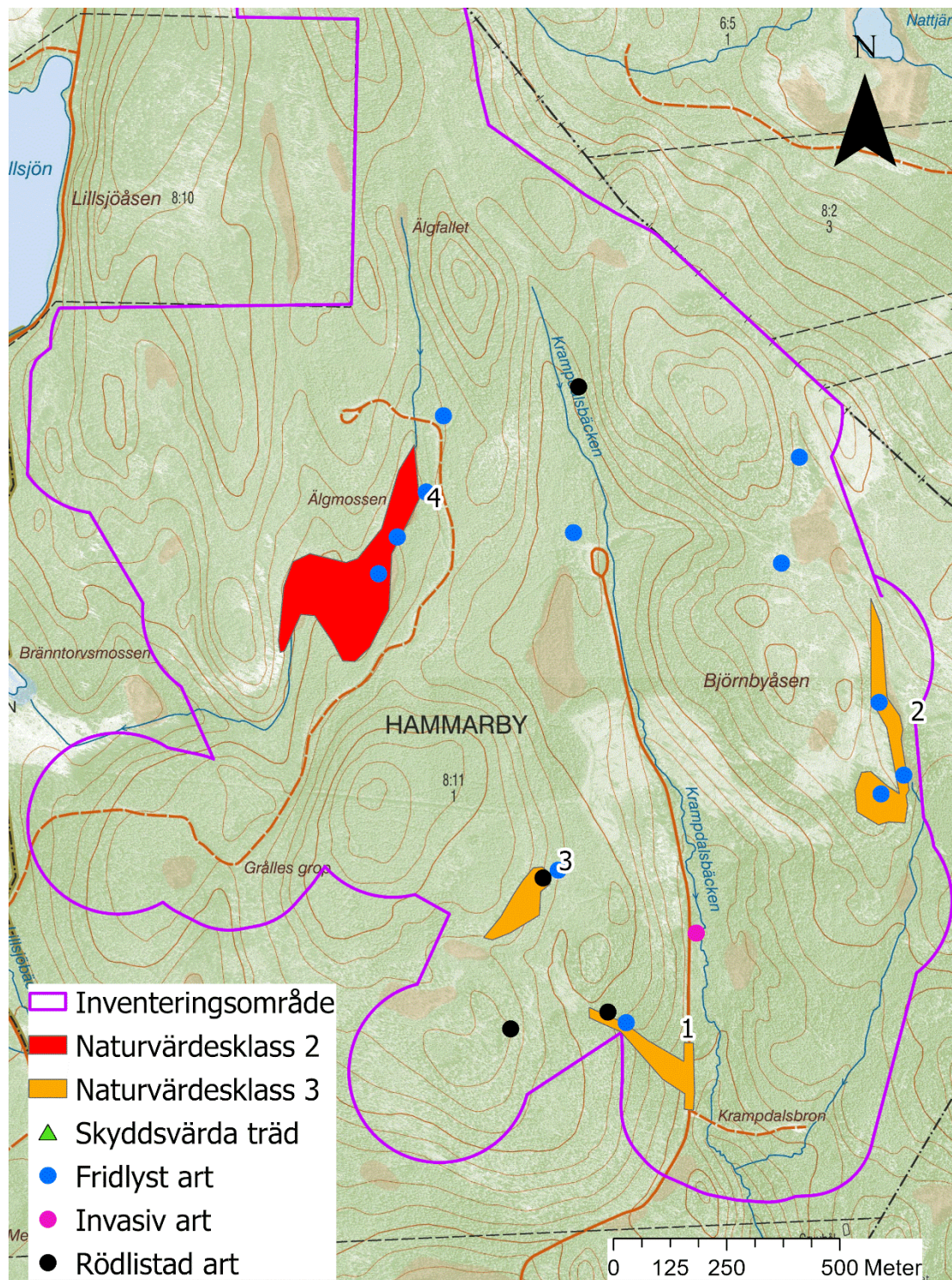
Beskrivning:

Naturvärdesbiotop 6 utgörs av den sydligaste delen av den igenväxande torpmiljön runt Hållingfallet. Merparten av torpmiljön ligger norr om inventeringsområdet och är inte naturvärdesklassat i denna inventering. Aktuell naturvärdesbiotop består av kantmiljön runt grusvägen och torpet, där det idag växer glest med asp och björk samt finns inslag av askplantor. Vegetationen mot vägen är relativt artrik med arter som svinrot och ängsvädd.

Biotopvärdet utgörs av artrik vegetation med inslag av värdväxter, främst ask och ängsvädd, för hotade fjärilar. Artvärdet består främst av kända förekomster av hotade fjärilsarter samt värdearter i vegetationen.

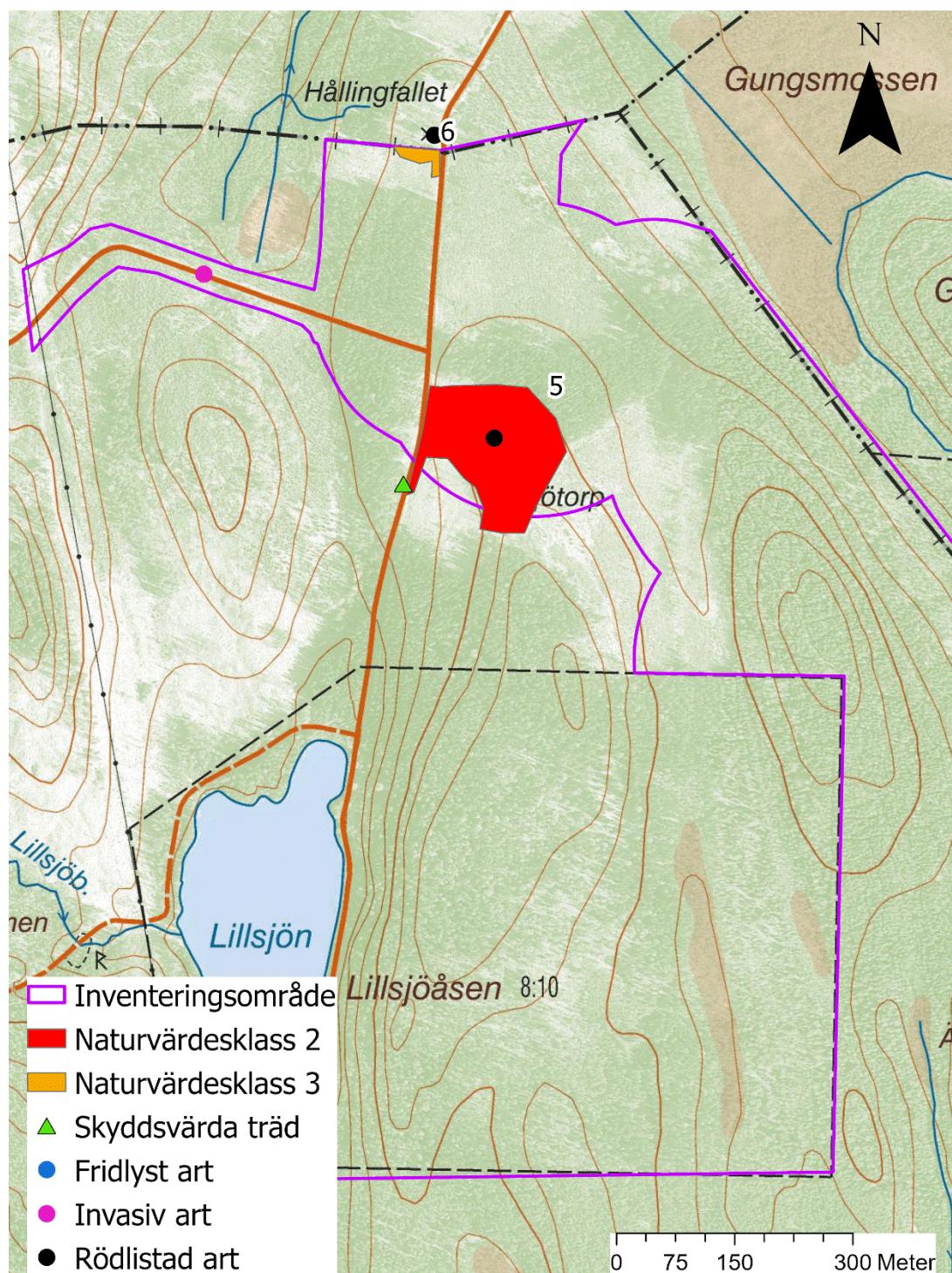

Figur 4. Karta som visar resultatet från inventeringen i södra delen av området. Lila linje utgör gräns för inventeringsområdet. Naturvärdesbiotoper med klass 2 och klass 3 visas med röd respektive orange färg. Noterade arter syns enligt färgkodningen: blå=fridlyst art, rosa=invasiv art och svart=rödlistad art. Resultatet finns även i form av digitaliserat GIS-material.

Figur 5. Karta som visar resultatet från inventeringen i norra delen av området. Observera att förstoringen är större jämfört med figur 4. Lila linje utgör gräns för inventeringsområdet. Naturvärdesbiotoper med klass 2 och klass 3 visas med röd respektive orange färg. Noterade arter syns enligt färgkodningen: blå=fridlyst art, rosa=invasiv art och svart=rödlistad art. Ett skyddsvärt träd är markerat med grön triangel. Resultatet finns även i form av digitaliserat GIS-material.

Fältinventering- Värdeelement och generellt biotopskydd

Inom inventeringsområdet påträffades ett träd som bedöms särskilt viktigt för inventeringsområdets naturvärden. Trädet utgörs av en grövre asp med håligheter som uppfyller kriterierna för skyddsvärda träd. Definitionen för skyddsvärda träd följer åtgärdsprogrammet för särskilt skyddsvärda träd – mål och åtgärder 2012-2016 (Naturvårdsverket 2012). Särskilt skyddsvärda träd hyser höga kulturvärden samt är viktiga för ett stort antal arter varav många är rödlistade. Tabell 3 visar en information om det aktuella trädet, och lokalisering visas i figur 5.

Inom inventeringsområdet påträffades inte några företeelser som uppfyller kriterierna för generellt biotopskydd. I kriterierna för generellt biotopskydd gäller att stenmurar, småvatten, odlingsrösen e.t.c. ska ligga på jordbruksmark för att omfattas av lagstiftningen. Inom inventeringsområdet påträffades enstaka odlingsrösen och diken, men eftersom dessa inte ligger i anslutning till jordbruksmark omfattas de inte av generellt biotopskydd.

Tabell 3. Sammanställning över det värdelement som identifierades i inventeringen. Koordinater angivna Sweref99TM.

ID	Kommentar	SWEREF99 E	SWEREF99 N
1	Hålig asp, omkrets 251 cm, inget åtgärdsbehov	506783	6604199

Figur 6. Skyddsvärt träd i form av hålig asp som står intill skogsbilväg i norra delen av inventeringsområdet, se karta i figur 4.

Fältinventering, detaljerad redovisning av artförekomst

Samtliga rödlistade, skyddade och invasiva arter som noterades under inventeringen är koordinatbestämda och redovisas i tabell 5 och figur 4 och 5. De rödlistade trädslagen ask (EN) och skogsalm (CR) har inte redovisats särskilt eftersom det endast förekommer som plantor eller unga träd inom inventeringsområdet.

Sammanlagt påträffades fyra rödlistade och fem skyddade arter inom inventeringsområdet. Därtill noterades två invasiva arter, kanadensiskt gullris och höstgullris, längs med områdets skogsbilvägar. Fyndet av höstgullris kan eventuellt vara en hybrid mellan höstgullris och kanadensiskt gullris, men det är registrerat som hörtgullris.

Figur 7. Den rödlistade svampen dofttaggvamp (NT) påträffades på två växtplatser inom inventeringsområdet. Dofttaggvamp bildar mykorrhiza med gran i framför allt äldre barrskog, helst äldre ängsgranskog eller örtrik granskog av frisk lågörttyp. Ibland förekommer den även i blåbärsgranskog, men då nästan alltid i fläckvis rikare partier, t.ex. i små svackor eller sluttningar.

Tabell 5. Rödlistade, fridlysta och invasiva arter som noterades under naturvärdesinventeringen. Samtliga av dessa arter är markerade med punkter i figur 4, i levererat GIS-material finns information kring artspecifik lokalisering av dessa fynd.

Art	Typ av naturvårdsart	SWEREF99 E	SWEREF99 N
Spillkråka	Rödlistad som nära hotad (NT)	508549	6602284
Lopplummer	Fridlyst enligt 9 § i Artskyddsförordningen	508495	6602444
Revlummer	Fridlyst enligt 9 § i Artskyddsförordningen	508495	6602444
Fläcknycklar	Fridlyst enligt 8 § i Artskyddsförordningen	508279	6602751
Fläcknycklar	Fridlyst enligt 8 § i Artskyddsförordningen	508318	6602986
Lopplummer	Fridlyst enligt 9 § i Artskyddsförordningen	507830	6603141
Lopplummer	Fridlyst enligt 9 § i Artskyddsförordningen	507819	6602819
Dofttaggvamp	Rödlistad som nära hotad (NT)	507785	6602074
Fläcknycklar	Fridlyst enligt 8 § i Artskyddsförordningen	507752	6602056
Tjäder	Skyddad enligt 4 § i Artskyddsförordningen	507680	6601723
Spillkråka	Rödlistad som nära hotad (NT)	507895	6601761
Motaggvamp	Rödlistad som nära hotad (NT)	507935	6601737
Dofttaggvamp	Rödlistad som nära hotad (NT)	508090	6601934
Revlummer	Fridlyst enligt 9 § i Artskyddsförordningen	507531	6603077
Höstgullris	Invasiv art. Kan vara en hybrid med kanadensiskt gullris	507493	6602909
Lopplummer (aggregat)	Fridlyst enligt 9 § i Artskyddsförordningen	507430	6602809
Revlummer	Fridlyst enligt 9 § i Artskyddsförordningen	506530	6604465
Fläcknycklar	Fridlyst enligt 8 § i Artskyddsförordningen	506823	6604641
Kanadensiskt gullris	Invasiv art.	506898	6604256

Art	Typ av naturvårdsart	SWEREF99 E	SWEREF99 N
Svinrot	Rödlistad som nära hotad (NT)	508499	6602242
Svinrot	Rödlistad som nära hotad (NT)	507389	6602729
Käppkrokmossa	Fridlyst enligt 8 § i Artskyddsförordningen	508549	6602284

Figur 8. Revlumner är en fridlyst art som finns spritt i inventeringsområdet. Arten är relativt vanligt förekommande i de flesta barrskogsområden i Svergie och utbredningen inom inventeringsområdet avspeglar ungefär hur vanlig revlumner är i andra skogsområden i södra Sverige.

Sammanfattning och rekommendationer

I den utförda inventeringen har sex naturvärdesbiotoper identifierats, två med högt naturvärde – klass 2 och fyra med påtagligt naturvärde – klass 3. Naturvärdesbiotoperna är spridda över inventeringsområdet. Vidare påträffades totalt nio rödlistade och/eller fridlysta arter samt två invasiva arter, fördelade på 21 lokaler inom inventeringsområdet. Ett särskilt skyddsvärt träd noterades, en asp med håligheter som lämnats utmed en skogsbilväg. Generellt biotopskydd saknas inom inventeringsområdet. Samtliga ovan beskrivna värden finns utsatta på kartorna i figur 4 och figur 5.

För att bevara områdets naturvärden är det viktigt att identifierade naturvärdesbiotoper kan bevaras i så stor utsträckning som möjligt. Detta är särskilt prioriterat vid naturvärdesbiotoper med högt naturvärde, vilket är objekten 4 och 5. I övrigt rekommenderas att aspen som är ett särskilt skyddsvärt träd bevaras i den mån det är möjligt. Men även övriga uppvuxna lövträd i inventeringsområdet bör lämnas i så stor utsträckning som möjligt. Särskild hänsyn bör visas trädslaget ask som är värdväxt för den hotade asknätfjärilen som förekommer i närområdet. Det är också av vikt att påverkan på områdets hydrologi minimeras, vilket innebär att schaktning, körning med maskiner och andra arbeten bör planeras så att dränerande eller dämmande effekter undviks. Detta är särskilt viktigt i anslutning till prioriterade naturvärdesbiotoper.

Rödlistade och skyddade arter bör beaktas och i möjligaste mån visas hänsyn. De skyddade arterna revlummer, lopplummer och fläcknycklar är relativt vanligt förekommande i regionen och eventuell påverkan på dessa arter bedöms inte få någon betydande påverkan på de lokala populationerna. Kanadagullris och höstgullris har påträffats på två platser längs med området skogsbilvägar. Det är viktigt att dessa arter kan begränsas innan de fått sprida sig ytterligare. I området finns artrika vägkanter med exempelvis ängsvädd, och ytterligare utbredning av de invasiva arterna utgör ett hot mot denna miljö.

Referenser

Litteratur

Naturvårdsverket. 2012. Åtgärdsprogrammet för särskilt skyddsvärda träd – mål och åtgärder 2012-2016

Nitare, J. (red.) 2019. Signalarter Indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping

Swedish Standards Institute, SIS. 2023a. Svensk standard SS 199000:2023. Naturvärdesinventering (NVI) – Kartläggning och värdering av biologisk mångfald – Krav och vägledning.

Swedish Standards Institute, SIS. 2023b. Teknisk specifikation SIS/TS 199002:2023. Naturvärdesinventering (NVI) – Kartläggning och värdering av biologisk mångfald – Dataproduktspecifikation med listor och biotopbeteckningar.

Skogsstyrelsen. 2013. Handbok för inventering av nyckelbiotoper. Skogsstyrelsen, Jönköping

Datakällor

Artfakta. 2024. ArtDatabanken, SLU, Uppsala. <http://www.artfakta.se>

Artportalen och Obsdatabasen. ArtDatabanken, SLU, Uppsala. <http://www.artportalen.se>

Länsstyrelsernas GIS-tjänster. <http://projektwebbar.lansstyrelsen.se/gis/>

Miljödataportalen. Naturvårdsverket, Stockholm. <http://mdp.vic-metria.nu/miljodataportalen>

Naturvårdsverket. 2024. <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/invasiva-frammande-arter/Arter/>